

Akademia Europejskiego Kongresu Finansowego 2023
Sztuczna inteligencja w kontekście porządku społecznego

Akademia Europejskiego Kongresu Finansowego 2023

Sztuczna inteligencja w kontekście porządku społecznego

Sztuczna inteligencja (AI) była jednym z najpopularniejszych tematów podczas tegorocznego Europejskiego Kongresu Finansowego. Podczas gdy wiele dyskusji koncentrowało się na jej biznesowych aplikacjach oraz wdrożeniu w branży finansowej, razem z Dominiką Bettman, Dyrektorką Generalną, Microsoft Polska Michałem Mądrym, Partnerem, Head of Transformation JP Weber oraz Grzegorzem Gawlistą, Członkiem Akademii EKF 2023, R2R Management Accounting Expert at Bayer skupiliśmy się na jej interakcji z człowiekiem i społeczeństwem.

W trakcie panelu, który zorganizowany był w ramach I Forum Akademii EKF, poruszyliśmy temat największych zagrożeń jakie niesie ze sobą sztuczna inteligencja i jej szeroka implementacja, zastanowiliśmy się jak polskie przedsiębiorstwa mogą przygotować się do tej nadchodzącej zmiany, o raz jaką odpowiedzialność mają giganci technologiczni podczas tej ewolucji.

Niniejszy artykuł jest rozwinięciem naszej dyskusji. Poruszamy w nim nie tylko temat zagrożeń, ale również konkretnych przykładów zastosowania technologii sztucznej inteligencji w Polsce, z których możemy być dumni.

Wstęp

Kiedy filmowcy wyobrażali sobie zagrożenia związane ze sztuczną inteligencją, ich oczom ukazał się robot T-800, którego celem była likwidacja wybranych przedstawicieli naszego gatunku - m.in Sarah Connor. Jednak ostatnie lata pokazują, że wpływ sztucznej inteligencji na ludzkość jest znacznie bardziej subtelny. Algorytmy w dobrze nam znanych aplikacjach mediów społecznościowych dobierają, niczym kurator, a potem wyświetlają nam na ekranach naszych urządzeń treści generowane przez innych członków społeczności. Warto zaznaczyć jest fakt, że te prymitywne algorytmy nie są w stanie generować treści jako takiej, ale li tylko je segregować i dobierać. To przez ich pryzmat obserwujemy rzeczywistość, i tym samym algorytmy ją nieuchronnie kształtują wpływając również na porządek społeczny.

Przykładów takiego wpływu jest wiele. W Stanach Zjednoczonych, kraju o najbardziej rozwiniętej infrastrukturze informacyjnej na świecie, społeczeństwo nie może się zgodzić kto wygrał ostatnie wybory. Nie jest łatwym do przyswojenia fakt, że banki informacyjne, które mają tak wyraźne przełożenie na świat, są owocem kuratorskiej pracy prymitywnych modeli uczenia maszynowego, które tylko i aż sugeruje nam co zobaczymy jako następną informację w aplikacji.

W bieżącym roku pojawiły się rewolucyjne narzędzia, które opanowały język ludzi w stopniu dotąd niedostępnym żadnej nieorganicznej inteligencji. ChatGPT OpenAI czy Bard Google'a potrafią tworzyć treści, których nie sposób odróżnić od owocu pracy człowieka. W istocie, czytelnik nie może być pewny czy ten artykuł nie jest owocem dużego modelu językowego. Mogę to obiecać, aczkolwiek pewności mieć nie sposób. W dokładnie taki sam sposób, niedługo nie będzie można mieć pewności czy profil w internecie, z którym sprzeczamy się na temat nadchodzących wyborów, szczepionek czy globalnego ocieplenia jest zasilany organiczną, czy raczej sztuczną inteligencją.

Potencjalny wpływ tego rodzaju rozwiązań może być o rzędy wielkości większy z uwagi na to jak dobrze sztuczna inteligencja nas zna na podstawie naszej działalności w internecie, ergo wie, na których strunach zagrać abyśmy zrobili to, co jest zgodne z jej funkcją celu - zagłosowali na konkretnego kandydata, nie poszli na wybory lub finansowo wsparli pewien projekt. Zostawiam Państwu wyobraźni potencjalny wpływ jaki by miały takie rozwiązania przy masowej implementacji i globalnemu skoordynowaniu.

Polityka to jednak nie jedyny kazus, przy którym sztuczna inteligencja może odegrać rolę nie tylko pionka, ale poważnej figury w grze. Zmiana struktury zatrudnienia przez likwidację niektórych stanowisk (np. graficy), lub całych branż (np. call centres) czy galopujące nierówności społeczne oddzielające grubą kreską ludzi, którzy mają kontrolę nad wartością wypracowywaną przez algorytmy, mają poważny wpływ na aktualny kontrakt społeczny i to w jakiej równowadze udaje się nam go utrzymać.

Duże modele językowe okazały się znacząco potężniejsze niż sądzono. Nie da się wykluczyć, że tworzymy dziś podwaliny pod modele, które mogą wymknąć się spod naszej kontroli - bez zaawansowanej wiedzy na temat architektury, bez odpowiednich regulacji i zarządzania jakością i bezpieczeństwem. W produkcji

maszyn i hardware funkcjonuje cały ekosystem jakości, certyfikacji, safety - musimy od nowa stworzyć takie założenia dla software.

Zagrożenia

Rynek sztucznej inteligencji dynamicznie się rozwija, ale rozwój bezpieczeństwa i regulacji AI nie nadąża za tym tempem zmian. Wiele kluczowych ryzyk jest debatowanych zarówno w kontekście inwestycyjnym, jak i społecznym.

Pierwsze poważne spotkanie ludzkości z AI w postaci algorytmów mediów społecznościowych pokazało wyzwania związane z dezinformacją i manipulacją społeczną. Duże modele językowe z tendencją do sztucznej halucynacji mogą mieć katastrofalne skutki. Dotychczas zautomatyzowaliśmy głównie pracę manualną, nużącą i powtarzalną. Wiele osób, myśląc o AI, myśli podobnie - że będzie to miało wpływ tylko na takie działania. Jednak prawda jest inna. Już teraz automatyzujemy pracę, którą kochamy - sztukę, dziennikarstwo, programowanie. To będzie miało ogromny wpływ na całą gospodarkę i kontrakt społeczny w rozwiniętych gospodarkach.

Duże modele językowe okazały się dużo potężniejsze, niż przewidywano. Możemy budować podstawy dla modeli, które mogą wymknąć się spod naszej kontroli - bez zaawansowanej wiedzy o architekturze, bez odpowiednich regulacji i zarządzania jakością i bezpieczeństwem. W produkcji maszyn i sprzętu istnieją całe ekosystemy jakości, certyfikacji, bezpieczeństwa - musimy stworzyć takie założenia dla AI.

Pomimo ogromnej roli, jaką sztuczna inteligencja będzie odgrywać w gospodarce i społeczeństwie, nasza świadomość, zrozumienie, a także sfera bezpieczeństwa, etyki i regulacji są jeszcze we wczesnym stadium rozwoju. Stojąc na progu nowej ery technologicznej, musimy podjąć świadome wysiłki, aby dostosować nasze prawo, politykę, zasady moralne i edukację do tej dynamicznie rozwijającej się technologii.

Odpowiedzialność gigantów technologicznych i koncept jej zarządzania w przyszłości

Ciągła dyskusja o zagrożeniach AI i silna presja społeczna są niezbędne, żeby wymóc odpowiedzialne podejście do rozwoju tej technologii. Możliwości modeli AI wzrastają znacznie szybciej niż rozwój AI safety i niezbędnych regulacji.

Microsoft opublikował [koncept zarządzania sztuczną inteligencją w przyszłości](#). Rekomendowany przez firmę plan działań zawiera pięć głównych punktów:

1. Wdrożenie na poziomie rządów **ram bezpieczeństwa**, czyli skutecznej regulacji sztucznej inteligencji (AI): Rozwój technologii wymaga odpowiednich unormowań, które zapewnią ochronę prywatności, bezpieczeństwo danych i etyczną implementację AI.
2. Zapewnienie skutecznego **systemu hamulców bezpieczeństwa** dla AI w obszarze infrastruktury krytycznej.
3. Opracowanie **szczegółowych prawnych wytycznych i regulacyjnych na szczeblu międzynarodowym** zawierających kodeks wspólnych standardów i zasad.
4. Promowanie **przejrzystości i zapewnienie szerokiej dostępności** AI dla edukacji i wykorzystania niekomercyjnego.
5. Budowanie **silnych partnerstw publiczno-prywatnych** i współpraca w celu wskazywania, w jaki sposób sztuczna inteligencja może posłużyć jako skuteczne narzędzie do sprostania nieuniknionym wyzwaniom społecznym związanym z nową technologią.

AI jest wdrażana i wykorzystywana w Polsce

Pomaga nam odkrywać, uczyć się, tworzyć pomysły i podejmować decyzje. Zwiększa wydajność operacji biznesowych, usprawnia rozwój produktów i usług, umożliwia nowe doświadczenia klientów i wiele innych. W niektórych branżach, takich jak opieka zdrowotna, pomaga poprawić, a nawet uratować życie. Poniżej przedstawiamy konkretne przykłady wykorzystania AI w Polsce pod batutą firmy Microsoft.

[Wykorzystania algorytmów AI w branży retail – zakupy bez kas, kasjerów, gotówki i godzin otwarcia w Żabce Nano](#)

Żabka, uznana przez Forbes jako [najbardziej innowacyjną firmę](#) wykorzystującą AI w Polsce, twierdzi, że nadszedł czas, abyśmy robili zakupy w minutę, lub krócej. Taki jest właśnie średni czas wizyty klienta w jednym z 50 bezobsługowych sklepów spożywczych firmy – [Żabce Nano](#). To koncepcja zakupów bez wózków sklepowych, kas, kasjerów, gotówki i godzin otwarcia. Aby uruchomić ponad 50 sklepów w Polsce i dwa punkty w Niemczech, eliminując z procesu zakupów wspomniane wcześniej niedogodności, Żabka nawiązała współpracę z kalifornijską firmą [AiFi](#), która umożliwia autonomiczne zakupy za pomocą technologii wizji komputerowej.

[Strategiczne partnerstwo Grupy Azoty i Microsoft na rzecz wykorzystania chmury i sztucznej inteligencji w rolnictwie](#)

Współpraca **Grupy Azoty** z Microsoft zakłada wykorzystanie chmury i AI m.in. w zakresie rolnictwa precyzyjnego, inkubowania inicjatyw technologicznych zmieniających sektor produkcji oraz rozwoju kompetencji pracowników Grupy. Moc obliczeniowa i zaawansowana analiza umożliwią wdrożenie efektywniejszych działań, których celem będzie optymalizacja biznesu Grupy Azoty i zrównoważony rozwój organizacji.

[Smart City od TAURONA i Microsoft](#)

Tauron przy wsparciu chmury i AI tworzy środowisko, które będzie dostarczać lepsze usługi lub całkowicie nowe rozwiązania, podnosząc komfort życia i bezpieczeństwo mieszkańców Wrocławia i realizować poszczególne elementy tzw. inteligentnego miasta. Ogromne ilości danych pochodzących z liczników

energii elektrycznej, czujników jakości powietrza czy kamer będą przetwarzane w czasie rzeczywistym i posłużą do prognozowania zanieczyszczenia powietrza i ruchu ulicznego, a kamery zainstalowane na latarniach miejskich będą w stanie zliczać pojazdy, wykrywać anomalie czy dostarczać informacji na temat wypadków.

Autorzy

Kacper Staroszczyk
Absolwent Akademii EKF 2019,
Uniwersytet St. Gallen

Grzegorz Gawlista
Członek Akademii EKF 2023,
R2R Management Accounting Expert at Bayer

Z wykorzystaniem materiałów Microsoft oraz JP Weber